

Sjövikskamraten

Sjöviks folkhögskolas Kamratförbund

Nr 2022:1

Leve Sjövik!
Ett sekel med möten och vänskap

Minnen och visioner! Sjövikare berättar på sidorna 4-7

Utgivare

Sjöviks folkhögskola och Sjöviks folkhögskolas Kamratförbund

Ansvarig utgivare:

Lena Lönnqvist

Kontaktuppgifter:

Sjöviks folkhögskola
775 95 Folkärna
Tel: 0226-678 00
E-post: exp@sjovik.eu
Hemsida: www.sjovik.eu
Sjöviks Kamratförbund
bg 5639-6518,
swish 1230641332.

Medlem

Medlemsavgiften är 150 kr per år, 1 000 kr för ständigt medlem.

Betala in på bankgiro 5639-6518 eller swisha till 123 064 13 32. Vårens inbetalning gäller 2022. Glöm inte att skriva namn och adress.

Redaktion

Redaktionskommitte' bestående av Kamratförbundets styrelse och representanter för Sjövik.

Utgivning

Sjövikskamraten kommer ut två gånger per år. Tidningen ingår i medlemsavgiften för medlemmar i Sjöviks folkhögskolas Kamratförbund. Nästa nummer kommer i november 2022.

Foto

Jon Antonsson, Annie Strandh, Anita Leanderson, Therese Gossas, Lena Lönnqvist m fl

Framsidan

Äntligen morgonsamling i Kapellet!
Foto Anita Leanderson

Rektor Anneli planterar ett jubileumsträd våren 2021

Rektorn har ordet

Folkhögskolan måste erövrats varje dag

Sverige har under mer än 150 år skapat fantastiska förutsättningar för att ge individer en andra chans att få behörighet till högre studier eller möjligheten att studera ett ämne inom den kreativa och kulturella sektorn.

På Sjöviks folkhögskola firar vi nu att vi har fått varit del av detta under hela 100 år. På en folkhögskola finns rum för precis *alla*. För de som saknar grundskoleutbildning, för de som saknar svenska som modersmål, för personer med flerårig universitetsutbildning.

Sjöviks folkhögskola är en arena för såväl intellektuell förkovring som kreativt och kulturellt skapande. En plats som gett och ger människor förutsättningar att förverkliga sina drömmar samtidigt som det är en plats för trygghet och öppenhet. Folkbildningens kärna är just den att ha förmåga att se varje individ och skapa förutsättningar att tillsammans arbeta för ett samhälle där solidaritet och omtanke är rådande!

Vi kan dock aldrig luta oss tillbaka och tro att Folkhögskola och folkbildningen ohotad kommer att leva vidare i ytterligare 100 år. Nej, folkbildning och folkhögskola som utbildningsform måste precis som man säger gällande demokratin – ”erövrats varje dag” och just nu är det viktigare än någonsin att värna vår särart.

Låt oss därför tillsammans fortsätta att kämpa för att folkhögskola på samma sätt som grundskola, gymnasie-, universitets- och vuxenutbildning ses som en otroligt viktig kugge i ett större hjul. Utan oss alla tillsammans – så kommer det inte att fungera.

Jag är så stolt över att vara en del av Sjöviks folkhögskola. En folkhögskola som gör och lever mångfald. Sjöviks folkhögskola är definitivt en kraft att räkna med i framtiden! Så låt oss därför stolta och med glädje fira att vi fyller 100 år och skapa förutsättningar att få göra så i ytterligare 100 år.

#tillsammans.

Anneli Karlsson, rektor

Sjöviks folkhögskolas Kamratförbund

vänder sig i första hand till dig som studerar eller har studerat på Sjöviks folkhögskola, men alla är välkomna att vara medlemmar. Att vara medlem i Sjöviks Kamratförbund är ett sätt att stötta skolans verksamhet.

OBS! Medlemsavgiften är 150 kr per år, ständigt medlem betalar 1 000 kr.

Betala din medlemsavgift nu, den gäller för 2022!

Bidrag är självklart välkomna när som helst på året! Kamratförbundets bankgiro är 5639-6518. Du kan även swisha till Kamratförbundet på 123 064 1332. Glöm inte att skriva ditt namn och adress.

Kamratförbundets Årsmöte är förlagt till Jubileumsdagen den 7 maj 2022.

Av miljöskäl skickar vi gärna Sjövikskamraten till dig via mail, om du så önskar. Meddela i så fall oss din mailadress till: anita.leanderson@sjovik.eu

Den gamla Sjöviksnålen

Sjöviks folkhögskola - en palett av kunskap, lärande och goda möten

På Sjövik kan du hitta en kurs som passar just dig. De flesta kurser är 1 eller 2 år långa. På Allmänna kurser studerar du huvudsakligen behörighetsgivande ämnen. Profilkurserna har inriktning på något särskilt ämne inom hantverk eller musik. Här presenteras ett urval av Sjöviks långkurser.

ALLMÄNNA KURSER

Allmän linje

Ger grundskole- och gymnasiebehörighet. Tematiska studier, praktiskt lärande.

Språk & Samhälle

För dig som är ny i Sverige och vill lära dig mer svenska och om svenska samhället.

Steget

Du som tidigare har gått gymnasieskolan och vill studera med extra stöd. Teoretiska och praktiska ämnen.

PROFILKURSER

Musiklinjen

Folkmusik, jazz, pop & rock, vokalsemble, komposition, körledning - du bestämmer själv inriktning!

Friluftsliv-Hantverk-Ledarskap

För dig som vill fördjupa dina kunskaper om naturen och ledarskap. Långa och korta färder med kanot, vandring och på skidor.

Kockutbildning

Utbilda dig till kock. Matlagning, livsmedelslära, praktik. Fokus på hållbarhet.

Timringsutbildning

Konsten att bygga och renovera vackra timmerhus med genuina metoder.

Textilutbildning

Kursen för dig som vill skapa i textil; väva, sy, brodera, sticka mm. Bild och keramik.

Återbruk och ekohushållning

Lär dig om ett miljövänligt förhållningssätt och minskat svinn. Hantverk, återbruk, ekohushållning. Delvis distans, halvtid.

Boka Sjövik!

Under sommarmånaderna förvandlas Sjövik till en konferensanläggning med stora variationsmöjligheter. Vi har många trogna gäster som kommer år efter år. Här finns allt som behövs för aktiviteter, boende och mat.

Stor konferenslokal som även kan förvandlas till sporthall, Kapellet, Ateljén, Timmerstugan, den vedeldade bastun är några av de platser som uppskattas mest under sommaren. Dessutom finns här stora gräsmattor, fotbollsplan, strand och grillplats.

Sjövik har helinackordering med boende för närmare 200 personer och servering av vällagad mat med miljötank.

På Sjövik kan du till exempel boka in ditt ungdomsläger, konfirmationsläger, församlingsdagar, seniordagar, kurser för skapande verksamhet, kördagar eller släktträff.

Sjövik är även den idealiska platsen för bröllop, här finns både plats för vigsel, fest och boende. Många är de par som sagt sitt ja till varandra vid Sjöviks strand!

På FHL åker du på längre och kortare färder tillsammans med dina kurskamrater. Foto: Jon Antonsson

Ett kliv för Klimatet

Sjövik står inför en stor klimat- och hållbarhetsatsning. Sedan många år har Sjöviks fastigheter värmts upp med markvärme och olja. Nu ses hela värmesystemet över och planen är att få bort den befintliga oljeuppvärmningen och ersätta den med bergvärme. Tillsammans med nuvarande markvärme ska detta försörja hela skolans uppvärmning.

Planen är att bergvärmeinstallationen ska göras på Solsidan, Rediviva, Gamla skolan, Södergården Västergården och i Bygdegården Jubel.

Samtliga fastigheters värmesystem ska även justeras för en optimal och energieffektiv funktion. Gamla skolans övervåning ska få vattenburna radiatorer istället för dagens elradiatorer.

En ansökan till Klimatklivet om ett ekonomiskt bidrag ska förhoppningsvis göra det möjligt att genomföra denna satsning. Investeringen kommer att minska CO2-utsläppen väsentligt.

Jonas Bengtsson, ekonom

Badstranden är en populär plats för såväl bad som meditation.

Vad säger sjövikare om Sjövik?

Vi har frågat några av personalen om Sjövik - då och nu och i framtiden

Jesper Lindgren

Min vision är att Sjövik ska fortsätta vara en del av människors vilja att förändra sitt liv till det bättre.

Jag har arbetat på Sjövik sedan 2012 som lärare på Allmän linje och undervisar framför allt i språk.

Om jag ser tillbaka på mina första år på Sjövik är det en stor förändring i arbetssättet på Allmän linje. Numera arbetar vi tillsammans i teman och inte specifikt som ämneslärare. En annan sak som har förändrats är att det är fler besökare på Sjövik nu, eftersom konferensverksamheten har vuxit.

När jag tänker tillbaka tänker jag på de deltagare som har haft stora svårigheter när de börjat på Sjövik, men över tid lyckats nå sina mål. Jag har fina minnen av att träffa människor med olika funktionsvariationer och de som har en annan bakgrund än svensk. De är alla roliga människor man minns!

Yvonne Sandberg

Jag är lokalvårdsansvarig på Sjövik och trivs väldigt bra.

Jag började arbeta här 1991. Sedan dess har det hänt mycket.

Något som kanske inte alla vet är att det en period på 90-talet fanns ett dagis på Solsidan. Där kunde föräldrarna lämna sina barn på morgonen innan lektionerna började.

Min vision för Sjövik är att skolan ska ha stabil ekonomi och att vi ska kunna få alla rum renoverade och uppfräschade med nya möbler. Och så naturligtvis många deltagare.

Bert-Ola omgiven av deltagarna Sebastian Brauste, Rexius Hagerf och Edvin Röstlund

Bert-Ola Pettersson

Om 25 år, när jag är en glad pensionär, ser jag fram emot att få besöka Sjöviks 125-års jubileum!

I 30 år har jag arbetat på Sjövik. Dessförinnan gick jag på FHL i två år. I början arbetade jag främst med Steget, det började med projekt som därefter övergick till fast jobb. Nu är jag mest på Återbrukskursen, men har ett finger med i spelet på de flesta kurser.

Förr om åren gjorde hela skolan fler saker gemensamt. Hela skolan åkte till exempel på skolresa till Stockholm, vi hade operation dagsverken och mycket annat. Det innebar att alla på skolan lärde känna varandra.

Ett roligt minne är att Bengt Hallberg och jag delade tandborste ett halvår! Eftersom Bengt är färgblind snodde han min tandborste hela tiden! Jag hoppas att han numera tar rätt borste och inte fruns!

Birgitta Henning

Mina bästa minnen är alla innebandy- och volleyboll-turneringar, friluftsdagar, julfester och konserter genom åren.

2001 började jag arbeta på Sjövik, men har tidigare studerat på Allmän linje 1976-1977. Mina bästa skolår är från den tiden.

Jag är lärare och kursansvarig för kursen Steget, tidigare även för kursen Lära på personlig grund (L-blocket) tills den avslutades 2019.

Det som jag tycker har förändrats mest under de här åren är sammanhållningen med personalen och de aktiviteter vi gjorde tillsammans med alla deltagare. Tidigare fanns det mer tid för sådant.

En särskild upplevelse var när vi en tidig morgon gav oss ut i skogen tillsammans med Mats Forslund för att ringmärka pärlugglor. Det var en sällsam känsla att hålla i en dunboll och se in i ett par stora runda ögon, kantade av långa ögonfransar. En av ugglorna överraskade oss alla när den slog sig ner på en deltagares mössa och satt där en lång stund och studerade oss. Vår utflykt avslutades förstås med korvgrillning och kaffe.

Min vision för Sjövik är att vi i framtiden ska ha olika yrkesutbildningar som är varvade med studier och att Sjövik fortsätter vara en oas för folkbildning.

Ingrid Svensson

Tidigare var det som en slags livsstil att arbeta på en folkhögskola. Personalen deltog i allt som hände på skolan.

Jag har ansvar för textilhantverk och vävning på Sjövik och har arbetat här sedan 1988.

Jag har aldrig varit deltagare på Sjövik, men har studerat på några andra folkhögskolor, bland annat på Estetlinjen på Mullsjö folkhögskola. Det var där jag upptäckte vävningen och beslutade mig för att utbilda mig till textillärare med vävriktning.

Det är mycket som har förändrats genom åren. Tidigare var det som en slags livsstil att arbeta på en folkhögskola. Personalen deltog i allt det som hände på skolan. Liksom samhället förändras, förändras också folkhögskolan. Nya kurser har kommit till och skolan har vuxit.

När jag tänker tillbaka är det ett myller av människor och händelser som dyker upp. Främst alla stunder av hantverksglädje med deltagarna på textilkursen, men Stegets musikteaterföreställningar och Musiklivets rockiga konserter har också varit speciellt värmande och minnesvärda.

Min önskan inför framtiden är att Sjövik behåller mångfalden av kurser. Att trädgården utvecklas och får blomstra. Och att människor på folkhögskolan hittar mod och glädje för sina liv.

Anton Leanderson-Andréas

Alla som passerat skolan har fått göra den till sin!

Jag är kursledare och lärare på Musiklinjen och har jobbat på Sjövik sedan 2008. Tidigare har jag varit deltagare på musiklinjen i två år.

En av de bästa sakerna med att jobba på Sjövik är att det är en plats i ständig förändring med nya deltagare varje år, vilket ger ett fantastiskt kreativt flöde av människor som trivs och växer.

Mycket förändras hela tiden, från år till år, baserat på vilka som är på plats. Detta gör skolan till vad den är. Samtidigt är Sjövik rik på traditioner som alla får ta del av och bära vidare.

Sjövik är så rik av minnen där alla som passerat skolan har fått göra den till sin. Alla startveckor, höstfester, julfester, schlagerfestivaler och avslutningar är minnesvärda!

Jag hoppas att Sjövik får fortsätta vara samma dynamiska plats där människor får växa och trivas med sig själva och varandra.

Sjöviksanda betyder vänlighet, klingande toner och valfrihet, säger de som var med redan på 1960-talet

När Kerstin och Lasse Golsäter började på Sjövik fanns det en enda kurs förutom Allmänna linjen. När de slutade 38 år senare fanns det åtminstone sju andra kurser och antalet har sedan ökat. När Sjövik firar 100 år, känns det bra att kolla upp med några före detta lärare hur förändringens vind har blåst. Vi har talat med Roger Isberg, Kerstin Golsäter samt Lisbeth och Per Rasmussen

Kerstin Golsäter 1968 -2006

Det mest fantastiska var alla människor, säger Kerstin

Min man Lasse och jag kom till Sjövik 1968. Då hade Lasse fått en tjänst i matematik och fysik och jag började undervisa i matematik och kemi efter ett år. 1968 var första året som det fanns en tredje årskurs på allmänna linjen. Totalt fanns ungefär 150 elever på hela skolan. Förutom allmänna linjen, fanns TP (Teoretisk-Praktisk) med vävnad, sömnad, hushåll med cirka 30 elever.

När vi slutade på skolan 38 år senare fanns det åtminstone sju olika linjer och på allmänna linjen gick bara omkring 30 elever. Många elever bodde på internatet men en hel del pendlade till skolan också.

Det är härligt att Sjövik fortfarande har så stort internat. Internatet är en så viktig del av folkhögskolan. I fem år bodde vi på Rediviva, där vi också var elevhemsföreståndare. På Rediviva bodde enbart flickor. Från vår lägenhet gick en dörr rakt in i Redivivas dagrum. Våra barn tyckte mycket om att vara ute hos alla snälla flickor, som försäkrade att de också var roade av barnen.

Att fått arbeta på Sjövik har ju också betytt att få vara i en vacker miljö. Om jag skulle välja någon alldeles extra plats så blir det Körsbärlunden på våren. Det var en skön känsla att ta lunchmaten med sig ut och sitta under körsbärsblom i de gungiga Grythyttanstolarna. Lasse spelade innebandy i Jubel minst en kväll i veckan, det var hans favoritplats.

Det som har varit mest fantastiskt med Sjövik är alla människor vi fått möta. Många har sagt att på Sjövik duger man som man är. Jag har själv tänkt att det har varit så fint med all vänlighet jag fått möta hela tiden. Det är kanske den omtalade Sjöviksandan. 1984 kom den första flyktinggruppen till skolan. Då var det kriget Iran-Irak, som tvingade människor på flykt, mest unga män som inte ville dö i ett meningslöst krig. De deltog i skolans gemensamma aktiviteter, men när de gav sig ut i kanoterna utan flytvästar så fort isen smält, stod vi ängsligt på stranden och väntade tills vi ropat in dem. De förstod inte riktigt vår upprördhet, alla kunde ju simma. När de sedan lämnade Sjövik kunde de göra sig förstådda på svenska. "Nu ska vi ut i Sverige", sa en av dem. De förstod att de hade haft en skyddad miljö på Sjövik.

Per Rasmussen 1964 -1999

Jag jobbade på Sjövik 1964 – 1999 och undervisade i geografi, samhällslära, konst, svenska och engelska. När jag började låg undervisningen på realskolenivå och när jag slutade på gymnasienivå. Vid starten fanns bara Huvudkursen med två årskurser och den Teoretisk-Praktiska kursen.

Sjöviksandan var för mig den i huvudsak gemytliga stämningen mellan kollegerna, mellan eleverna och mellan lärare och elever. Den handlade också om det kollektiva ansvaret.

Jobbet gav mig försörjning, en känsla av meningsfullhet och kamratskap. Jag fick bo på landet, nära naturen och kunde cykla till Sjövik. Även om jobbet slukade all tid under terminerna och man aldrig kände att man blev färdig, så hade man somrarna och kunde odla sin trädgård och vara med familjen.

Min favoritplats på Sjövik, förutom skrivbordet, var udden.

Per och Lisbeth Rasmussen arbetade i över 30 år på Sjövik

Roger Isberg 1981-2003

Jag startade Vägledarutbildningen i naturligt friluftsliv tillsammans med Björn Tordsson 1981 och jobbade på Sjövik fram till 2003.

Min favoritplats på skolan var slänten ner mot kanothuset. I Swinemunde hade vi verkstad och byggde kanoter, en period jobbade jag också som vaktmästare och hade ansvar för trädgården. Då anlade jag örtagård och satte upp det runda växthuset. Ett annat favoritställe var Sjöstugan som inte finns längre. Där bodde jag första tiden och där föddes min dotter Ulrika.

Det är viktigt med natur och hur vi lever i den för vår överlevnad, säger Roger

Från att friluftslivet tidigare betraktats som en ren fritidsaktivitet så har det nu blivit viktigt med natur och hur vi lever i den, inte bara som aktivitet utan för vår överlevnad. Jorden värms upp på grund av vårt levnadssätt.

Att vara vägledare betyder att eleverna blir ens medarbetare. Vi har svettats tillsammans och lärt av varandra. Man slutar aldrig att lära sig nya saker. Att bo och leva tillsammans är Sjöviksanda för mig och dessutom att ha valt att studera det man studerar. Tvång och plikt fungerar dåligt.

Jag minns särskilt ett seminarium med filosofen Arne Naess. Efter seminariet kom dramatenchefen Lasse Pöysti för att få råd om vad man skulle sätta upp för pjäser på Dramaten. Man ville intervjua kloka män som Arne Naess. Arnes råd till Dramaten var att se till att folk som gick in på teatern med krökta ryggar, kom ut därifrån med rakare ryggar och med mer hopp om att kunna göra något för världen.

Jorden som fortfarande ägs av skolan blir mer och mer värdefull, inte som pengar utan som jord. Grattis till Sjöviks jord!

Lisbeth Rasmussen 1966-2005

Jag kom till Sjövik 1966, barnledighet och studier gjorde lite gluggar i tjänsten då och då. Min undervisning var praktisk och teoretisk näringslära och konsumentfrågor.

Mina undervisningslokaler var ljusa och lätta att hålla god hygien i när många skulle arbeta tillsammans under en viss tidspress. Jag trivdes bra där.

Jag kom direkt från Uppsala till Sjövik. I Uppsala var det bara jag och nu vilade ansvaret på mig att de studerande skulle lära sig arbeta i grupp, trivas både på lektioner, på fritiden och i internatet. När vi kom till 2000-talet ville alla ha eget rum.

När rektor Birger Olsson dirigerade sin egen komposition I klingande toner vår hyllning mottag, då upplevde jag verklig sjöviksanda. Under åren har jag haft glädjen att ha så många duktiga, fräscha, humoristiska och generösa kollegor.

Nu vill jag gratulera Sjövik för att människor runt Sjövik idag vet mycket bättre att Sjövik finns, att Sjövik har resurser. Att bjuda på konsert i Folkärna kyrka sprider sig ända till Avesta. Sjövik är inte längre något mystiskt.

DET HÄNDER PÅ SJÖVIK

Äntligen volleybollturnering

Under flera månader har inga kursöverskridande fritidsaktiviteter förekommit på Sjövik, på grund av pandemin. Nu börjar äntligen deltagarna kunna umgås igen, om än med försiktighet.

De lättade restriktionerna firades med traditionsenlig volleybollturnering i Jubel.

Konstrunda på Sjövik

Under påskdagarna 15-18 april kommer Bygdegården Jubel åter slå upp portarna för Avesta Konstrunda.

På Sjövik kommer Sjöviks egen bildlärare Tobias Furne ställa ut med sina vackra akvareller och desstuom kommer det att finnas en minnesutställning med Ingvar Hedbergs härliga träskulpturer. Servering med hembakat

I Avesta Konstrunda medverkar femton konstnärer runt om i kommunen.

*Tobias Furne
ställer ut sina
stämningsfulla
akvareller i Jubel.*

När rektor Birger stämde upp I klingande toner, då upplevde jag verklig sjöviksanda, berättar Lisbeth. Här i Birgers original-notskrift.

Sjöviks folkhögskola
100-årsjubileum
6 - 8 maj 2022

PROGRAM
Jubileumshelgen 6 - 8 maj

FREDAG 6 maj

- 19.00 - 20.30 Jubileumskonsert i Folkärna kyrka med Sjöviks Musiklinje, Avesta Orkesterförening och solister.
- ca 20.30 - Folklekar och dans i Jubel

LÖRDAG 7 maj

- 09.00 - 10.00 Kaffe och jubileumskaka i Bygdegården Jubels foajé
- 10.00 - 11.30 Invigning och hälsningar. Bygdegården Jubel
”Det mest spännande har ännu inte hänt”
Föreläsning Anders Lindberg, politisk chefredaktör, f d sjövikare
- 11.30 - 13.00 Lunch i Matsalen
- 12.00 - 16.00 Öppet hus med utställningar, aktiviteter och konserter
- 15.30 - 16.30 ”Sjövik i framtiden” Panelsamtal, moderator Anders Lindberg
- 16.30 - 17.15 Kamratförbundets årsmöte. Jubel
- 17.30 - 18.30 Enkel kvällsmat i Jubels foajé
- 18.30 - 20.30 Musikunderhållning och happenings vid stranden
- 21.00 - 21.30 Aftonbön i Kapellet. P-O Byrskog

SÖNDAG 8 maj

- 11.00 - 12.30 Jubileumsgudstjänst i Kapellet med Karin Wiborn
- 12.30 - 14.00 Sopplunch i matsalen

Anmäl gärna måltider och ev önskan om logi till Sara Abrahamsson:
sara.abrahamsson@sjovik.eu

Gratulera Sjövik!

På Sjövik finns många platser som har betytt mycket för åtskilliga människor under ett helt sekel.

Sjöviks utemiljö har förändrats genom åren - träd har vuxit sig stora, nya planteringar har anlagts. Ibland har växterna fått lov göra sig för byggnader, ibland har de fått breda ut sig.

Den varierande utemiljön ger stora möjligheter till aktiviteter och avkoppling. Vi vet att den är viktig för såväl deltagarna på våra långa kurser som för våra sommargäster.

Som en del av Sjöviks 100-årsfirande görs en insamling med syftet att utveckla skolans yttre miljö.

Du som vill gratulera Sjövik 100 år, skänk gärna ett bidrag.

Swish 123-690 77 37

Märk ”100 år”

www.sjovik.eu

Sjöviks folkhögskola 775 95 Folkärna tel: 0226-678 00 mail: exp@sjovik.eu